

Bartalus Boglárka – Fucskár Erika:

Könyvterek és könyvtárak

Babaolvasók és óvodások könyvtári „szokásai” Szentendrén, a Pest Megyei Könyvtárban

Szentendrét nem csupán a művészetek, hanem a nagycsaládosok városának is nevezhetjük. Lakossága folyamatosan növekszik, sokak számára vonzó hangulata, gazdag kulturális élete és magas színvonalú oktatási intézményei miatt. Ezt támasztja az is alá, hogy a könyvtár átlagon felüli látogatottságnak örvend. Szentendre 1975 óta ad otthont a Pest Megyei Könyvtárnak, amely városi és megyei feladatokat egyaránt ellát. A helyi lakosság jelentős része számára a könyvtárba járás a mindennapi életükhöz tartozó kulturális tevékenység, a könyvtár pedig találkozási pont, közösségi tér.

Baba-mama sarok, gyermekbarát terek kialakítása

Ezeket az igényeket figyelembe véve a könyvtár olyan TERET szeretett volna biztosítani, ahol a gyermekek játszhatnak, igényes környezetben tölthetik idejüket.



2016 augusztusában készült el a Baba-mama sarok az önkormányzat támogatásával, melynek folyosóját szentendrei illusztrátorok alkotásai díszítik. Ebben a térben zajlanak jelenleg azok a zenés-mondókás foglalkozások, melyeket 2015 decembere óta szervezünk a családok számára.

Az olvasóvá nevelés, a szülőkkel való kapcsolattartás, programok szervezése, könyvajánlók készítése, a könyvtári tér és a betűgazdag környezet biztosítása azonban már régóta a gyermekkönyvtári munkánk részét képezi.

Baba-mama sarok

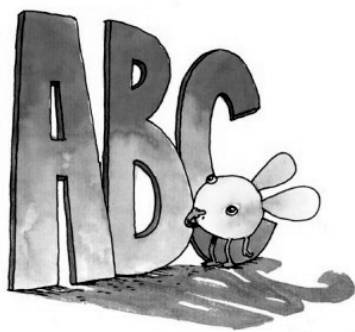
De miért fontos ez?

Az olvasás olyan kompetenciákat fejleszt, amelyek segítségével nagyobb eséllyel és hatékonyabban tudunk a különböző kihívásoknak megfelelni az életben. Fejleszti a memóriát, a gondolkodást, a fantáziát. Olvasás közben a gyerek ismeretanyagot gyűjt. Fejleszti az empátikus képességeket, az olvasó gyerek jobban érti magát és a környezetét. Eredményesebben kommunikál, hatékonyabban gondolkodik. Ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy önbizalommal, magabiztosan mozogjon a világban.

Ezeknek a képességeknek a kialakulása egy hosszú folyamat, az olvasóvá nevelés eredménye. Főbb pillérei a család, ahol a megalapozás, előkészítés történik, az iskola, ahol elkezdődik a készségek kialakítása, a könyvtár pedig az érdeklődés folyamatos fenntartásának és elmélyítésének a színtere.

A könyvtár közösségi teret biztosít az olvasóknak, a családoknak, amit a könyvtárosok tartalmas programokkal, foglalkozásokkal töltenek meg, illetve szakértelmükkel eligazítanak ebben a térben.

Évente 10-12 ezer könyv jelenik meg, ebből 1,5 ezer gyerekkönyv. Hatalmas a kínálat, nem könnyű választani még a szakembereknek sem. Nagy a felelőssége a könyvtárosnak, hogy mit ajánl.



Szösz figura a meséből, Igor Lazin illusztrációja

Az olvasóvá nevelés az első altatódallal, az anya vezető gesztusait kísérő folyamatos beszédének hallgatásával, gügyögő párbeszédekkel, majd az ölbeli játékokkal, mondókázással, énekléssel folytatódik.

A legkisebbek még egy érdekes tárgyként tekintenek a könyvre, amit lehet tapogatni, forgatni, rágcsálni, építkezni vele. Ebben az időszakban a néhány oldalas különböző anyagokból készült képeskönyvek ajánlhatók. Az egyes oldalakon egy-egy színes, jól kivehető rajz, forma, alak. Ezek megnevezése és felismerése, a közös beszéd, együtt nézegetés a legfontosabb.

Bölcsődés korban már nemcsak megnevezzük, beszélünk a képekről, hanem egy egyszerűbb történetet is elmondhatunk, ami a mindennapi tevékenységeikről szól, amivel azonosulni tudnak.

Óvodás korban az első mesekönyvekkel is meg lehet ismertetni a gyerekeket. Szeretik a verses meséket, állatmeséket, az úgynevezett én-meséket, melyek saját életük eseményeivel kapcsolatos történeteket mesélnek el. Különösen hasznosak lehetnek az általunk „segítő” könyveknek nevezett művek, amelyek olyan fontos témákat dolgoznak fel kisgyere-

kek számára, mint pl. gyász, halál, kistestvér születése, barátság, fogyatékoság, szegény, félelem stb., amely történetek a mese, az irodalom, a képek erejével az olvasás közben fontos beszélgetéseket indíthatnak el.

Zenés-mondókás, foglalkozások, ölbeli játékok a könyvtárban

A kicsik irodalommal való első találkozása a mondókák, melyek játékoságukkal, szövegükkel egyszerre szórakoztatják és tanítják a gyerekeket, és mindezt a szülőkkel együtt. Bizonyított tény, hogy a szöveg, ritmus, mozgás együttesen mindkét agyfélteke működését kiváltja. Hatással van az érzelmi és szociális fejlődés mellett az értelmire is.

A jó hangulatú foglalkozások nem csupán a gyerekeknek, de szüleiknek is rendkívül fontosak. Szél Marietta zenepedagógus különös érzékenységgel és gondoskodóan alakított közösséget az anyukák között. Hetente új dalokkal és versekkel várja a családokat, melyekhez mi tematikus könyvajánlót készítünk, ezeket jeles alkalmak, aktualitások ihletik.

Héjja Balázs, a könyvtár munkatársa is részt vesz alkalmanként a foglalkozásokon. Együtt énekel, mondókázik a gyerekekkel, a program végén kipróbálhatják a hangszereket: a nagybőgőt, citerát, dobot. Így megismerkedhetnek népi hagyományainkkal is.

Marietta és Balázs már Pest megye különböző településein is tart foglalkozásokat, nemcsak a legkisebbeknek, hanem óvodás csoportoknak is. Így korosztálytól, lakhelytől, életszínvonalától függetlenül lehetnek részesei ezeknek a vidám, öneledt, zenés foglalkozásoknak.

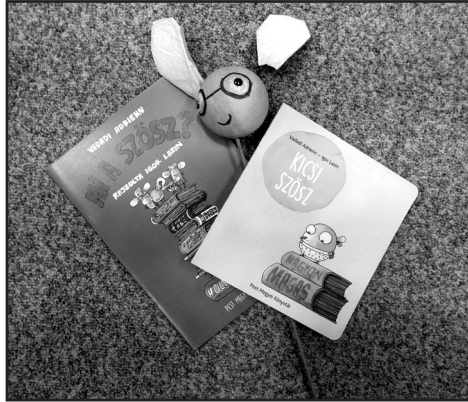


Szél Marietta és Héjja Balázs zenés-mondókás foglalkozása

Könyvtárnépszerűsítő kiadványaink – a Szósz család meséi

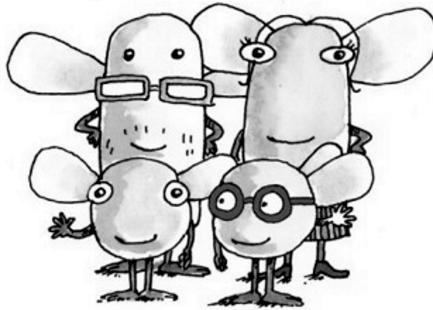
Könyvtárunk fontos feladatának tartja az olvasásnépszerűsítést minden korosztály számára, ezért olyan könyvtárhasználati segédletsorozatot szeretnénk készíteni, amely életkor szerinti bontásban - kisbabáktól a nyugdíjasokig - mutatja be a könyvtárat, és népszerűsíti az olvasást és a könyvtárhasználatot, az adott korosztálynak pedig szépirodalmi és szakirodalmi könyvválogatást nyújt.

A könyvtárnépszerűsítő sorozat eddig megjelent kiadványai a *Mi a Szósz?*, mely az óvodás korosztálynak, és a *Kis Szósz*, mely a 0-3 éves korosztálynak készült. Mindkettő egy könyvmoly család mindennapjain keresztül mutatja be a könyvtárat.¹



A kiadványaink és a hozzá készített Szösz figura

A meséket Vadadi Adrienn írta és Igor Lazin illusztrálta, akik gyerekeikkel a Pest Megyei Könyvtár aktív használói, ezért szolgáltatásainkat és a tereket is jól ismerik, ami visszaköszön a rajzokban és a történetben.



Szösz család a meséből, Igor Lazin illusztrációja

A kiadvány és a benne szereplő Szösz figurák szórakoztató és kiegészítő elemeivé váltak az ovisok és elsősök könyvtárhasználati óráinak is. Jövőbeni terveink között szerepel, hogy készítünk egy módszertani kiadványt ezekről a könyvtárhasználati órákról, amit mindenki számára elérhetővé teszünk.

A zenés-mondókás foglalkozások elindulása óta nőtt a beiratkozottak és a látogatók száma, így a könyvtárosok feladata és felelőssége is nagyobb lett. Reméljük, hogy hasznos a munkánk, hogy adunk ezáltal valami pluszt a családoknak. Könyvteret, könyvtárat, bizodalmat, útravalót és jó élményeket, amit nálunk szereztek, itt a könyvtárban.

JEGYZET

1. A kiadvány önköltségi áron hozzáférhető könyvtárak számára, mert ezzel is támogatni szeretnénk a kollégákat abban, hogy játékos formában ismertessék meg a gyerekeket a könyvtárral. A Pest Megyei Könyvtár honlapján letölthető mindkét kiadvány:

<http://www.pmk.hu/node/139>